

บทความวิจัย (Research Article)

พฤติกรรมการป้องกันมะเร็งเต้านมในกลุ่มสตรีหมู่บ้านหนึ่ง

คณิงนิจ ปันทะ*

Breast cancer preventive behaviors among women in one village

Kanuengnit Panta*

Postgraduate Master Program of Public Health, School of Medicine, University of Phayao, Phayao Province 56000

* Correspondence to: n_oowan@windowslive.com>

Naresuan Phayao J. 2017;10(2):41-42.

บทคัดย่อ

การศึกษามุ่งหมายสำรวจพฤติกรรมป้องกันมะเร็งเต้านมในหมู่บ้านหนึ่ง ทั้งสามพฤติกรรมป้องกันประกอบด้วยการตรวจเต้านมด้วยตนเอง การตรวจเต้านมทางคลินิก และการตรวจด้วยการถ่ายภาพรังสีเต้านมร้อยละ 80.1, 80.5 และ 14.6 ตามลำดับ

คำสำคัญ: มะเร็งเต้านม พฤติกรรมป้องกัน

Abstract

The study aimed to survey the preventive behaviors of breast cancer in one village. Three practices included self-breast examination (80.1%), clinical breast examination (80.55), and mammography (14.6%), respectively.

Keywords: Breast cancer, preventive behavior

บทนำ

มะเร็งเต้านมเป็นมะเร็งของผู้หญิงที่พบบ่อยทั่วโลก [1] สำหรับประเทศไทยมะเร็งเต้านมเพิ่มจาก 13.5 ราย ในปี พ.ศ. 2533 เป็น 30.7 รายต่อประชากรหนึ่งแสนในปีพ.ศ. 2551 [2,3] ส่วนอัตราการตายต่อประชากรแสนคนด้วยมะเร็งเต้านมแปรผันตั้งแต่ 3.95 ถึง 5.07 [4] ขณะที่จังหวัดลำปางเท่ากับ 16.7 ถึง 26.3 รายต่อประชากร 100,000 คน [5]

วิธีการอันเป็นที่ยอมรับสำหรับการตรวจคัดกรองมะเร็งเต้านมประกอบด้วย การตรวจเต้านมด้วยตนเอง การตรวจเต้านมโดยแพทย์ การถ่ายภาพรังสีเต้านม (mammography) และการสร้างภาพจากการสั่นพ้องของคลื่นสนามแม่เหล็ก (magnetic resonance imaging) [6,7] การขาดความตระหนักของผู้หญิงเกี่ยวกับอาการและปัจจัยเสี่ยง (risk factor) ของมะเร็งเต้านมนำไปสู่การปฏิบัติไม่ดีเกี่ยวกับคัดกรองมะเร็งเต้านม [8-10] ผู้วิจัยมุ่งหมายสำรวจพฤติกรรมป้องกันมะเร็งเต้านมในกลุ่มผู้หญิง

วัสดุและวิธีการ

สำรวจพฤติกรรมป้องกันมะเร็งเต้านมในกลุ่มผู้หญิงวัยเจริญพันธุ์ที่มีสุขภาพดีจำนวน 240 คน ผู้อาศัยในหมู่บ้านจำคำ ตำบลบ้านเสด็จ อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง ระหว่างเดือนมิถุนายนถึงกรกฎาคมปีพ.ศ. 2559 ข้อมูลทั่วไปประกอบด้วย อายุ สถานภาพสมรส และประวัติสมาชิกครอบครัวสายตรงเป็นมะเร็งเต้านม ส่วนข้อมูลจำเพาะประกอบ

ด้วยสมาชิกในครอบครัวเป็นมะเร็งเต้านม

ประมวลผลโดยใช้สถิติแจกแจงความถี่เป็น
จำนวนและร้อยละ

ผลการศึกษา

ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 30 ถึง 49 ปี (ร้อยละ 56.3) สมรสแล้ว (ร้อยละ 64.2) การศึกษาระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 43.2) อาชีพเกษตรกร (ร้อยละ 40.8)

ประวัติสมาชิกในครอบครัวสายตรงเป็นมะเร็งเต้านม 54 ใน 240 คน (ร้อยละ 22.5) ในรอบปีที่ผ่านมารตรวจเต้านมด้วยตนเองเท่ากับ 133 ใน 166 ราย (ร้อยละ 80.1) ในจำนวนนี้ส่วนใหญ่ร้อยละ 91.8 ตรวจทุกเดือนจนถึงปีละ 2 ครั้ง ขณะที่ในรอบสองปีที่ผ่านมาได้รับการตรวจเต้านมทางคลินิกโดยแพทย์หรือบุคลากรสาธารณสุขเท่ากับ 132 ใน 164 ราย (ร้อยละ 80.5) และการตรวจด้วยการถ่ายภาพรังสีเท่ากับ 24 ใน 164 ราย (ร้อยละ 14.6)

วิจารณ์

การศึกษาเบื้องต้นแสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมป้องกันมะเร็งเต้านม อย่างไรก็ตามเป็นการศึกษาในหมู่บ้านหนึ่งไม่สะท้อนประชากรทั่วไปในวงกว้าง ส่วนความรู้และทัศนคติแม้ว่าเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติแต่ก็เปลี่ยนแปลงเป็นพฤติกรรมป้องกันไม่เสมอไปในทุกรณี ดังนั้นจำเป็นต้องมุ่งการให้ความรู้เกี่ยวกับมะเร็งอย่างชัดเจนและจัดให้มีการเข้าถึงการบริการอย่างทั่วหน้า

เอกสารอ้างอิง

1. McPherson K, Steel CM, Dixon JM. ABC of breast cancer diseases. Breast cancer-epidemiology, risk factors and genetics. *BMJ*. 2000;321:624-8.
2. Sriplung H, Sontipong S, Martin N, Wiangnon S, Vootiprux V, Cheirsilpa A, et al (2003). Cancer in Thailand. Vol III, 1995-1997. Bangkok, Thailand: Bangkok Medical Publisher; 2003.
3. Khuhaprema T, Attasara P, Sriplung H, Wiangnon S, Sangrajrang S. Cancer in Thailand. Vol VII, 2007-2009, Bangkok, Thailand: National Cancer Institute; 2013
4. Department of disease Control. Annual report 2015. Nontaburi: Ministry of Public Health; 2016.
5. Lalitwongsa S, Pongnikorn D, Doaprasert K, Sriplung H, Bilheem S. Breast cancer in Lampang, a province in northern Thailand: Ana-lysis of 1993-2012 incidence data and future trends. *Asian Pac J Cancer Prev*. 2015;16(18): 8327-33.
6. Harris DM, Miller JE, Davis DM. Racial differences in breast cancer screening, knowledge and compliance. *J Natl Med Assoc*. 2003;95: 693 –701.
7. Fung S. Factors associated with breast examination behavior among Chinese women in Hong Kong. *Nurs*. 2001;18:357-63.
8. Maxwell AE, Bastani R, Warda US. Misconceptions and mammography use among Filipino- and Korean-American women. *Ethn Dis*. 1998; 8: 377-84.
9. Choudhry UK, Srivastava R, Fitch MI. Breast cancer detection practices of south Asian women: knowledge, attitudes, and beliefs. *Oncol Nurs Forum*. 1998; 25:1693-701.
10. Han Y, Williams RD, Harrison RA. Breast cancer screening knowledge, attitudes, and practices among Korean American women. *Oncol Nurs Forum*. 2000; 27:1585-91.